

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

17. března 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Naléhavé řízení o předběžné otázce — Nařízení (EU) č. 604/2013 — Kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu — Čl. 3 odst. 3 — Právo členských států na vrácení žadatele do bezpečné třetí země — Článek 18 — Povinnosti členského státu příslušného k posuzování žádosti v případě přijetí žadatele zpět — Směrnice 2013/32/EU — Společná řízení pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany — Posuzování žádosti o mezinárodní ochranu“

Ve věci C-695/15 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Soudu pro správní a pracovněprávní věci v Debrecínu, Maďarsko) ze dne 18. prosince 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 23. prosince 2015, v řízení

Shiraz Baig Mirza

proti

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda senátu, C. Lycourgos, E. Juhász, C. Vajda (zpravodaj) a K. Jürimäe, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. února 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za S. B. Mirzu R. Miskolczim, B. Pohárnok, T. Fazekasem a G. Győzőem, ügyvédek,
- za Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Á. Szépem, jako zmocněncem,
- za maďarskou vládu Z. Fehérem a G. Koósem, jako zmocněnci,
- za německou vládu J. Möllerem a T. Henzem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: maďarština.

— za nizozemskou vládu M. de Ree, jako zmocněnkyní,
— za Evropskou komisi M. Condou-Durande a A. Tokárem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 8. března 2016,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 3 a čl. 18 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Shirazem B. Mirzou a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (Úřadem pro přistěhovalectví a státní občanství, dále jen „úřad“) ve věci rozhodnutí, kterým uvedený úřad odmítl žádost S. B. Mirzy o mezinárodní ochranu jako nepřipustnou a dále dotyčného vyhostil z Maďarska.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení Dublin III

- 3 V bodě 12 odůvodnění nařízení Dublin III se uvádí:
„Kromě toho by se měla použít směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany [(Úř. věst. L 180, s. 60)], aniž jsou jí dotčena ustanovení týkající se procesních záruk podle tohoto nařízení, s výhradou omezení týkajících se uplatňování uvedené směrnice.“
- 4 V článku 1 tohoto nařízení je vymezen jeho předmět takto:
„Toto nařízení stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „příslušný členský stát“).“
- 5 Článek 3 uvedeného nařízení, nadepsaný „Přístup k řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu“, stanoví:
„1. Členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.
2. Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.“

Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

3. Každý členský stát si ponechává právo na vrácení žadatele do bezpečné třetí země v souladu s pravidly a zárukami stanovenými ve směrnici [2013/32/EU].“

- 6 Článek 7 nařízení Dublin III, nadepsaný „Pořadí kritérií“, v odstavci 2 stanoví:

„Členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v této kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě.“

- 7 Článek 18 tohoto nařízení, nadepsaný „Povinnosti příslušného členského státu“, zní takto:

„1. Členský stát příslušný podle tohoto nařízení je povinen:

[...]

- c) přijmout zpět za podmínek stanovených v člancích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost se posuzuje a která vzala svou žádost zpět a učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu;

[...]

2. [...]

V případech uvedených v odst. 1 písm. c), v nichž příslušný členský stát ukončil posuzování žádosti, která byla žadatelem vzata zpět před tím, než bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé v první instanci, tento členský stát zajistí, aby žadatel měl právo požádat o dokončení posouzení své žádosti nebo podat novou žádost o mezinárodní ochranu, která není posuzována jako následná žádost ve smyslu ve směrnice [2013/32/EU]. V těchto případech členské státy zajistí, aby bylo dokončeno posouzení žádosti.

[...]“

- 8 Článek 26 uvedeného nařízení, nadepsaný „Oznámení rozhodnutí o přemístění“, v odstavci 1 stanoví:

„Pokud dožádaný členský stát vyhoví žádosti o převzetí nebo přijetí žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) zpět, oznámí dožadující členský stát dotčené osobě rozhodnutí přemístit ji do příslušného členského státu a případně i rozhodnutí neposuzovat její žádost o mezinárodní ochranu. Pokud dotčenou osobu zastupuje právní poradce nebo jiný poradce, může se členský stát rozhodnout, že místo dotčené osobě oznámí toto rozhodnutí tomuto poradci a případně o něm vyrozumí dotčenou osobu.“

- 9 Článek 27 téhož nařízení, nadepsaný „Opravné prostředky“, ve odstavci 1 stanoví:

„Žadatel nebo jiná osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.“

Směrnice 2013/32

- 10 Článek 28 směrnice 2013/32, nadepsaný „Postup v případě konkludentního zpětvzetí žádosti nebo odstoupení od žádosti“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Existuje-li důvod se domnívat, že žadatel o mezinárodní ochranu vzal konkludentně svou žádost zpět nebo od ní odstoupil, zajistí členské státy, aby rozhodující orgán rozhodl buď o zastavení posuzování žádosti, nebo o jejím zamítnutí v případě, že rozhodující orgán považuje žádost za nedůvodnou na základě přiměřeného posouzení její věcné stránky podle článku 4 směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2011/95/EU [ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, s. 9)].

Členské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že:

[...]

- b) se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.

K provedení těchto ustanovení mohou členské státy stanovit lhůty nebo pokyny.

2. Členské státy zajistí, aby žadatel, který se opět ohlásí u příslušného úřadu poté, co bylo rozhodnuto zastavit posuzování jeho žádosti podle odstavce 1 tohoto článku, mohl požádat o opětovné otevření svého případu nebo mohl podat novou žádost, která nepodléhá postupům podle článků 40 a 41.

[...]

Členské státy mohou rozhodujícímu orgánu povolit, aby pokračoval v posuzování žádosti ve fázi, ve které bylo pozastaveno.“

- 11 Článek 33 směrnice 2013/32, nadepsaný „Nepřípustné žádosti“, stanoví:

„1. Kromě případů, kdy se žádost neposuzuje podle nařízení [Dublin III], nemusí členské státy posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle směrnice [2011/95], považuje-li se žádost podle tohoto článku za nepřípustnou.

2. Členské státy mohou považovat žádost o mezinárodní ochranu za nepřípustnou, pouze pokud:

[...]

- c) země, která není členským státem, je podle článku 38 považována za bezpečnou třetí zemi pro žadatele;

[...]“

12 Článek 38 této směrnice, nadepsaný „Pojem bezpečné třetí země“, v odstavcích 2 a 5 uvádí:

„2. Použití pojmu bezpečné třetí země podléhá pravidlům stanoveným vnitrostátním právem, včetně:

- a) pravidel, která vyžadují, aby existovala vazba mezi žadatelem a dotyčnou třetí zemí, na jejímž základě by bylo odůvodněné, aby se tato osoba do dotyčné země odebrala;
- b) pravidel týkajících se metodiky, pomocí níž se mohou příslušné orgány přesvědčit, že pro konkrétní zemi nebo konkrétního žadatele lze použít pojem bezpečné třetí země. Tato metodika zahrnuje posuzování bezpečnosti země pro určitého žadatele případ od případu nebo vnitrostátní označení zemí, které se obecně považují za bezpečné;
- c) pravidel slučitelných s mezinárodním právem, která umožňují jednotlivě posoudit, zda dotyčná třetí země je pro určitého žadatele bezpečná, a poskytují žadateli alespoň možnost napadnout použití pojmu bezpečné třetí země z důvodu, že třetí země není v konkrétní situaci, ve které se osoba nachází, bezpečná. Žadatel musí mít rovněž možnost zpochybnit existenci spojitosti mezi ním a třetí zemí podle písmena a).

[...]

5. Členské státy pravidelně informují Komisi o zemích, na které se podle tohoto článku používá tento pojem.“

13 Článek 39 uvedené směrnice, nadepsaný „Pojem evropské bezpečné třetí země“, v odstavcích 1 až 3 a 7 stanoví:

„1. Členské státy mohou stanovit, že posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a posouzení bezpečnosti žadatele v jeho konkrétní situaci podle kapitoly II se neprovede vůbec nebo se neprovede zcela, pokud příslušný orgán na základě skutečností zjistil, že žadatel chce vstoupit na jeho území protiprávně nebo na něj protiprávně vstoupil z bezpečné třetí země podle odstavce 2.

2. Pro účely odstavce 1 lze třetí zemi považovat za bezpečnou, pouze pokud:

- a) bez zeměpisných omezení ratifikovala Ženevskou úmluvu a dodržuje její ustanovení;
- b) má zákonem stanovené azylové řízení a
- c) ratifikovala Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod a dodržuje její ustanovení, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků.

3. Žadatel musí mít možnost napadnout použití pojmu evropské bezpečné třetí země z důvodu, že uvedená země v jeho konkrétním případě není bezpečná.

[...]

7. Členské státy pravidelně informují Komisi o zemích, na které se podle tohoto článku používá tento pojem.“

- 14 Článek 46 směrnice 2013/32, nadepsaný „Právo na účinný opravný prostředek“, v člancích 1 a 3 stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu právo na účinný opravný prostředek před soudem proti:

- a) rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí:

[...]

- ii) o nepřijatelnosti žádosti podle čl. 33 odst. 2,

[...]

- iv) o neprovedení posouzení podle článku 39;

[...]

3. Členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95], a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.“

Maďarské právo

Zákon o právu na azyl

- 15 Ustanovení § 2 zákona č. LXXX z roku 2007 o právu na azyl (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, *Magyar Közlöny* 2007/83, dále jen „zákon o právu na azyl“) zní takto:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí:

[...]

- i) bezpečnou třetí zemí: země, ve vztahu k níž se orgán příslušný ve věci azylu přesvědčil o tom, že v ní bude se žadatelem o mezinárodní ochranu zacházeno v souladu s následujícími zásadami:
- ia) není ohrožen život a svoboda žadatelů z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo zastávání určitých politických názorů ani jim nehrozí riziko vážné újmy;
- ib) je dodržována zásada nenavrácení v souladu s Ženevskou úmluvou;
- ic) v souladu s ustanovením mezinárodního práva je uznáván a uplatňován zákaz přijímat opatření o vyhoštění do země, v níž hrozí žadateli, že bude vystaven zacházení, které je uvedeno v čl. XIV odst. 2 Základního zákona [(Alaptörvény)] a
- id) existuje možnost požádat o přiznání postavení uprchlíka a v případě uznání za uprchlíka obdržet ochranu v souladu s Ženevskou úmluvou.

[...]“

16 Podle § 45 odst. 5 zákona o právu na azyl:

„Neuplatní-li se zásada nenavrácení stanovená výše v odstavcích 1 a 2, orgán příslušný ve věci azylu v rozhodnutí o odmítnutí žádosti o udělení azylu nařídí, aby bylo odňato povolení k pobytu udělené z humanitárních důvodů, a dále, aby byla přijata opatření za účelem navrácení a vyhoštění cizího státního příslušníka – pokud není oprávněn k pobytu na maďarském území na základě jiného typu povolení k pobytu – a to podle zákona č. II, 2007, o vstupu a pobytu cizích státních příslušníků [(2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról)], a stanoví délku zákazu vstupu a pobytu.“

17 V § 51 odst. 1, 2 a 4 zákona o právu na azyl se stanoví:

„1) Nejsou-li naplněny podmínky pro uplatnění ustanovení Dublinských nařízení, rozhodne orgán příslušný ve věci azylu o přípustnosti žádosti a o tom, zda jsou splněny podmínky pro rozhodování o předmětu žádosti ve zrychleném řízení.

2) Žádost je nepřípustná,

[...]

e) existuje-li v případě žadatele třetí země, kterou lze považovat ve vztahu k němu za bezpečnou třetí zemi

[...]

4) Žádost lze prohlásit za nepřípustnou na základě odst. 2 písm. e) pouze tehdy, pokud žadatel:

a) pobýval v bezpečné třetí zemi a měl možnost požádat v této zemi o účinnou ochranu v souladu s § 2 bodem i);

b) cestoval přes území takové země a měl možnost požádat v této zemi o účinnou ochranu v souladu s ustanoveními § 2 bodem i);

c) má rodinné vazby k osobám, které se nacházejí v této zemi, a může vstoupit na její území; nebo pokud

d) bezpečná třetí země požaduje vydání žadatele.“

18 Ustanovení § 53 zákona o právu na azyl zní takto:

„1) Orgán příslušný ve věci azylu odmítne žádost usnesením, pokud dospěje k závěru, že je splněna některá z podmínek uvedených v § 51 odst. 2.

2) Rozhodnutí o zamítnutí vydaná z důvodu nepřípustnosti žádosti nebo po skončení zrychleného řízení mohou být přezkoumána soudem. Podání návrhu na přezkum nemá – s výjimkou rozhodnutí vydaných na základě § 51 odst. 2 písm. e) a § 51 odst. 7 písm. h) – odkladný účinek na výkon rozhodnutí.

[...]

5) Soud, kterému byl takový návrh na přezkum podán, nemůže změnit rozhodnutí orgánu příslušného ve věci azylu; soud zruší správní rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, nejedná-li se o procesní předpisy, jejichž porušením není dotčena podstata věci, a pokud je to nutné, nařídí orgánu příslušnému ve věci azylu, aby zahájil nové řízení. Proti rozhodnutí soudu o ukončení řízení nelze podat opravný prostředek.“

Vládní nařízení ze dne 21. července 2015

- 19 Ustanovení § 2 vládního nařízení 191/2015 (VII.21.) ze dne 21. července 2015, kterým se na vnitrostátní úrovni určují země původu považované za bezpečné a bezpečné třetí země [191/2015. (VII.21.) Kormányrendelet a nemzeti szinten biztonságosnak nyilvánított származási országok és biztonságos harmadik országok meghatározásáról] (dále jen „vládní nařízení ze dne 21. července 2015“), stanoví:

„Za bezpečné třetí země se ve smyslu § 2 bodu i) zákona o právu na azyl považují členské státy Evropské unie a státy, které jsou kandidáty na přistoupení k Evropské unii – s výjimkou Turecka – a členské státy Evropského hospodářského prostoru a státy Spojených států amerických, které neuplatňují trest smrti, a dále:

1. Švýcarsko,
2. Bosna a Hercegovina,
3. Kosovo,
4. Kanada,
5. Austrálie,
6. Nový Zéland.“

- 20 Ustanovení § 3 odst. 2 vládního nařízení ze dne 21. července 2015 stanoví:

„Jestliže žadatel o azyl pobýval na území některé z třetích zemí považovaných za bezpečné na základě seznamu bezpečných třetích zemí Evropské unie nebo na základě § 2 tohoto nařízení nebo jestliže cestoval přes území jedné z těchto zemí, může v rámci azylového řízení upraveného zákonem o právu na azyl prokázat, že v jeho konkrétním případě neměl v této zemi přístup k účinné ochraně ve smyslu § 2 písm. i) zákona o právu na azyl.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 21 Pákistánský státní příslušník S.B. Mirza protiprávně vstoupil v srpnu 2015 ze Srbska na maďarské území. Dne 7. srpna 2015 podal dotýčný v Maďarsku první žádost o mezinárodní ochranu. V průběhu řízení, které bylo zahájeno na základě jeho žádosti, opustil S.B. Mirza místo pobytu, které mu bylo určeno. Rozhodnutím ze dne 9. října 2015 zastavil úřad posuzování dané žádosti, neboť v souladu s čl. 28 odst. 1 písm. b) směrnice 2013/32 měl za to, že žádost byla vzata konkludentně zpět.
- 22 Následně byl S.B. Mirza zadržen v České republice, když se pokoušel dostat do Rakouska. České orgány požádaly Maďarsko o přijetí dotýčného zpět, přičemž Maďarsko této žádosti v souladu s čl. 18 odst. 1 písm. c) nařízení Dublin III vyhovělo.

- 23 Podle předkládajícího soudu ze spisu, který mu byl předložen, nevyplývá, že by v rámci postupu přijetí zpět byly české orgány obeznámeny s maďarskou právní úpravou nebo praxí maďarských orgánů, podle nichž musí být žádost S.B. Mirzy o mezinárodní ochranu nejprve posouzena z hlediska její přípustnosti, což může vést k odeslání dotčeného do Srbska, aniž by byla jeho žádost meritorně zkoumána, neboť Republika Srbsko je jakožto země, která je kandidátem na přistoupení k Unii, uvedena podle maďarských právních předpisů na seznamu bezpečných třetích zemí.
- 24 Poté, co Maďarsko přijalo S.B. Mirzu zpět, podal dotýčný dne 2. listopadu 2015 v Maďarsku druhou žádost o mezinárodní ochranu.
- 25 V návaznosti na tuto žádost bylo zahájeno druhé řízení o udělení mezinárodní ochrany, během kterého byl dotýčný zajištěn.
- 26 V rámci tohoto druhého řízení byl S.B. Mirza dne 2. listopadu 2015 vyslechnut. V průběhu tohoto pohovoru byl dotýčný upozorněn úřadem na to, že jeho žádost o mezinárodní ochranu může být odmítnuta jako nepřipustná, neprokáže-li, že s ohledem na jeho konkrétní situaci Republika Srbsko nepředstavuje v jeho případě bezpečnou třetí zemi. Dotýčný v odpovědi uvedl, že v tomto státě není v bezpečí.
- 27 Úřad svým rozhodnutím ze dne 19. listopadu 2015 odmítl žádost S.B. Mirzy pro její nepřipustnost, což zdůvodnil tím, že v případě dotýčného existuje bezpečná třetí země, tj. Srbsko, která byla označena za bezpečnou třetí zemi podle § 2 vládního nařízení ze dne 21. července 2015. Podle rozhodnutí úřadu měl dotýčný možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě Srbsko nepředstavovalo bezpečnou třetí zemi, což však neprokázal. Úřad svým rozhodnutím nařídil navrácení a vyhoštění dotýčného.
- 28 S. B. Mirza podal proti uvedenému rozhodnutí žalobu k předkládajícímu soudu s tím, že si nepřeje být vrácen do Srbska, jelikož by tam nebyl v bezpečí.
- 29 Za těchto podmínek se Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Soud pro správní a pracovněprávní věci v Debrecínu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba čl. 3 odst. 3 nařízení [Dublin III] vykládat v tom smyslu, že

- a) členské státy mohou využít práva na vrácení žadatele do bezpečné třetí země pouze před určením příslušného členského státu, nebo jej mohou využít rovněž po tomto určení?
- b) Liší se odpověď na předchozí otázku v případě, kdy členský stát konstatuje, že je příslušný nikoliv v době, kdy je poprvé podána žádost k jeho orgánům v souladu s čl. 7 odst. 2 nařízení Dublin III a kapitolou III uvedeného nařízení, ale když přijme žadatele přicházejícího z jiného členského státu v návaznosti na žádost o jeho přemístění nebo o jeho přijetí zpět na základě kapitol V a VI nařízení Dublin III?

- 2) Jestliže podle výkladu Soudního dvora v odpověď na první otázku lze práva na vrácení žadatele do bezpečné třetí země využít i po přemístění provedeném na základě postupu, který je stanoven v nařízení Dublin III:

Lze čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III vykládat v tom smyslu, že členské státy mohou tohoto práva využít rovněž v případě, že členský stát provádějící přemístění nebyl v průběhu postupu, který je stanoven v nařízení Dublin III, informován o konkrétní vnitrostátní právní úpravě týkající se výkonu tohoto práva nebo o praxi uplatňované vnitrostátními orgány?

- 3) Lze čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III vykládat v tom smyslu, že v případě, kdy žadatel byl přijat zpět na základě čl. 18 [odst. 1] písm. c) uvedeného nařízení, musí řízení pokračovat ve fázi, ve které bylo pozastaveno při předchozím řízení?

K naléhavému řízení

- 30 Předkládající soud požádal, aby byla tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce upraveném v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.
- 31 Předkládající soud odůvodnil žádost zejména tím, že poukázal na skutečnost, že se na S.B. Mirzu vztahuje až do dne 1. ledna 2016 zajištění, které bylo uloženo v rámci řízení o žádosti o mezinárodní ochranu dotčené v původním řízení, přičemž věcně příslušný vnitrostátní soud může toto zajištění prodloužit.
- 32 Předkládající soud vyrozuměl dne 6. ledna 2016 Soudní dvůr v odpovědi na jeho žádost o tom, že uvedené opatření bylo prodlouženo až do okamžiku vydání konečného rozhodnutí o žádosti B.Z. Mirzy o mezinárodní ochranu, či nebude-li takové rozhodnutí vydáno do 1. března 2016, až do posledně uvedeného data. Kromě toho z informací sdělených Soudnímu dvoru předkládajícím soudem vyplývá, že po 1. březnu 2016 lze zajištění opětovně prodloužit na dobu 60 dnů, nejvýše však na celkovou dobu zajištění v trvání maximálně šesti měsíců.
- 33 Na prvním místě je třeba poukázat na to, že projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Dublin III, které upravuje oblasti zahrnuté v hlavě V, týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, třetí části Smlouvy o FEU. Může být tudíž projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce.
- 34 Pokud jde o kritérium naléhavosti, je dále zapotřebí zohlednit podle judikatury Soudního dvora okolnost, že osoba dotčená ve věci v původním řízení je v současné době zbavena osobní svobody a její ponechání ve vazbě závisí na vyřešení sporu v původním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 24). Mimoto situaci dotčené osoby je zapotřebí posuzovat ke dni zkoumání žádosti o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení (v tomto smyslu viz rozsudek N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, bod 40).
- 35 V daném případě je nesporné, že S.B. Mirza byl k uvedenému dni zbaven svobody. Dále je třeba poukázat na skutečnost, že pokračující zajištění dotčeného se odvíjí od výsledku věci v původním řízení, v němž se jedná o zákonnost odmítnutí žádosti S.B. Mirzy o mezinárodní ochranu. Z vysvětlení předkládajícího soudu totiž vyplývá, že zajištění, které se vztahuje na S.B. Mirzu, bylo nařízeno v rámci řízení o posouzení této žádosti.
- 36 Za těchto podmínek čtvrtý senát Soudního dvora dne 11. ledna 2016 na návrh soudce zpravodaje po vyslechnutí generální advokátky rozhodl vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení o předběžné otázce.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 37 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda má být čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III vykládán v tom smyslu, že členský stát může rovněž využít práva na vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země poté, co uvedený členský stát na základě uplatnění uvedeného nařízení a v rámci

postupu přijetí zpět rozhodl o tom, že je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která byla předložena žadatelem, který tento členský stát opustil před tím, než bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu.

- 38 Zprv je třeba uvést, že předmětem nařízení Dublin III je podle jeho prvního článku stanovení kritérií a postupů pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států.
- 39 Nařízení Dublin III neobsahuje pravidlo, které by bránilo vrácení žadatele do bezpečné třetí země, a to jak před určením příslušného členského státu, tak i poté, co je takový stát určen, neboť se toto nařízení omezuje pouze na stanovení kritérií a postupů pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu.
- 40 Jak zdůraznila německá vláda na jednání, čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení, který neobsahuje žádné časové omezení, stanoví, že si každý členský stát „ponechává“ právo na vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země. Toto právo náleží ve smyslu tohoto ustanovení „každému členskému státu“ a musí být vykonáváno „v souladu s pravidly a zárukami stanovenými ve směrnici [2013/32]“.
- 41 Z 12. bodu odůvodnění nařízení Dublin III vyplývá, že by se kromě toho měla použít směrnice 2013/32, a to aniž jsou jí dotčena ustanovení týkající se procesních záruk podle tohoto nařízení, s výhradou omezení týkajících se uplatňování uvedené směrnice.
- 42 V rámci společného evropského azylového systému, jehož nedílnou součástí je nařízení Dublin III a směrnice 2013/32, tak mohou institut bezpečné třetí země uplatňovat na základě čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení všechny členské státy, ať se již jedná o členský stát, který byl určen jako členský stát příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III, nebo o jakýkoli jiný členský stát.
- 43 Zadruhé, pokud jde konkrétně o článek 33 směrnice 2013/32, ohledně něhož se předkládající soud ptal na to, zda členský stát může vrátit žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země poté, co byla v souladu s nařízením Dublin III určena příslušnost tohoto členského státu k posouzení této žádosti, je třeba konstatovat, že tento článek, jenž má vymezením případů, v nichž je taková žádost považována za nepřipustnou, zmírnit povinnosti členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, nijak neomezuje rozsah práva vrátit takového žadatele do bezpečné třetí země, které je stanoveno v čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení.
- 44 Použití slov „[k]romě případů, kdy se žádost neposuzuje podle nařízení [Dublin III]“ v čl. 33 odst. 1 směrnice 2013/32 neumožňuje dospět k jinému závěru.
- 45 Tato slova se totiž týkají případů, které doplňují případy stanovené uvedeným nařízením, jako je přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do příslušného členského státu, které je stanoveno v čl. 26 odst. 1 uvedeného nařízení, v nichž nejsou žádosti o mezinárodní ochranu posuzovány. Uvedená slova zmíněné směrnice tedy nezužují rozsah působnosti čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III.
- 46 Skutečnost, že členský stát připustil, že je příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu na základě uplatnění nařízení Dublin III, proto nebrání tomu, aby tento členský stát následně vrátil žadatele do bezpečné třetí země.
- 47 Tento závěr nelze zpochybňovat povinností, která vyplývá z čl. 18 odst. 2 druhého pododstavce uvedeného nařízení, podle níž „členské státy zajistí, aby bylo dokončeno posouzení žádosti“.

- 48 V tomto ohledu je nutno uvést, že uvedené ustanovení pouze upřesňuje některé povinnosti příslušných členských států, zejména povinnost, podle které mají členské státy zajistit, aby bylo dokončeno posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, a nedotýká se práva na vrácení žadatele do bezpečné třetí země.
- 49 Článek 18 nařízení Dublin III tedy nezužuje rozsah působnosti čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení, a to zejména pokud jde o členský stát, který v rámci postupu přijetí zpět připustil, že je příslušným k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané žadatelem, který tento členský stát opustil předtím, než bylo o jeho žádosti o mezinárodní ochranu vydáno první rozhodnutí ve věci samé.
- 50 Odlišný výklad čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III by umožňoval výjimku z čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení a zbavoval by členské státy, které přijímají zpět žadatele na základě čl. 18 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení, práva na vrácení žadatele do bezpečné třetí země. V uvedeném čl. 3 odst. 3 však žádná taková výjimka uvedena není a takovou výjimku nelze odůvodnit ani žádným z cílů, o které usiluje nařízení Dublin III.
- 51 Pokud by totiž bylo členským státům zakázáno uplatnit právo uvedené v čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, vedlo by to k tomu, že žadatel, který uprchl, aniž by vyčkal na konečné rozhodnutí o své žádosti, do jiného členského státu, než je stát, v němž dotyčný žádost učinil, by se nacházel v případě jeho zpětného přijetí příslušným členským státem ve výhodnějším postavení oproti žadateli, který by vyčkal na ukončení posuzování své žádosti v příslušném členském státě.
- 52 Takový výklad by mohl podněcovat státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, kteří podali žádost o mezinárodní ochranu v jednom členském státě, k tomu, aby se snažili dostat do dalších členských států, což by vedlo k druhotnému pohybu, kterému má nařízení Dublin III právě zabránit, a to stanovením jednotných kritérií a postupů pro určení příslušného členského státu.
- 53 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát může rovněž využít práva na vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země poté, co uvedený členský stát na základě uplatnění uvedeného nařízení a v rámci postupu přijetí zpět rozhodl o tom, že je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která byla předložena žadatelem, který tento členský stát opustil před tím, než bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu.

Ke druhé otázce

- 54 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda má být čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III vykládán v tom smyslu, že brání vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země, pokud nebyl členský stát, který dotyčného žadatele přemísťuje do příslušného členského státu, informován v rámci postupu přijetí zpět o právní úpravě posledně uvedeného členského státu v oblasti vracení žadatelů do bezpečných třetích zemí ani o praxi jeho orgánů příslušných v dané věci.
- 55 V projednávané věci předkládající soud uvedl, že maďarská právní úprava stanoví domněnku nepřipustnosti žádostí o mezinárodní ochranu podaných žadateli, kteří přišli na území Maďarska ze Srbska, které je považováno podle uvedené právní úpravy za bezpečnou třetí zemi, a kteří nepodali žádost o mezinárodní ochranu v této třetí zemi.
- 56 V této souvislosti je třeba nejprve uvést, že nařízení Dublin III neukládá v rámci postupu přijetí zpět příslušnému členskému státu povinnost, aby informoval členský stát vykonávající přemístění o obsahu své vnitrostátní právní úpravy v oblasti vracení žadatelů do bezpečných třetích zemí či o své správní praxi v této věci.

- 57 V této souvislosti je nutno konstatovat, že vnitrostátní právní úprava a praxe, které se týkají pojmu bezpečné třetí země, nemají vliv na určení příslušného členského státu a na přemístění dotyčného žadatele do tohoto členského státu.
- 58 Následně je nutné uvést, že i když směrnice 2013/32 ukládá podle čl. 38 odst. 5 členským státům, aby pravidelně informovaly Komisi o třetích zemích, na které se používá pojem bezpečné třetí země, tato směrnice neukládá příslušnému členskému státu, přijímá-li žadatele zpět, aby informoval členský stát provádějící přemístění o své právní úpravě v oblasti bezpečných třetích zemí nebo o praxi svých orgánů příslušných v této věci.
- 59 Na závěr je nutno konstatovat, že pokud příslušný členský stát nesdělí členskému státu, který žadatele přemísťuje, informace o své právní úpravě v oblasti bezpečných třetích zemí a správní praxi v této věci, není tím dotčeno právo žadatele na podání účinného opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění a proti rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
- 60 Pokud jde o rozhodnutí o přemístění, z článku 27 nařízení Dublin III vyplývá, že žadatel má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.
- 61 Vzhledem k tomu, že příslušný členský stát není v rámci postupu přijetí žadatele zpět povinen informovat členský stát, který žadatele přemísťuje, o své platné právní úpravě, která stanoví domněnku nepřípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu v případě žadatele, který přišel na jeho území z bezpečné třetí země, která je definována podle uvedené právní úpravy, nejsou tím, že tyto informace nebyly sděleny, dotčena práva žadatele.
- 62 Žadatel má kromě toho ve vztahu k rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu v příslušném členském státě právo na podání účinného opravného prostředku podle článku 46 směrnice 2013/32 k soudu tohoto členského státu, které mu umožňuje napadnout podle jeho individuální situace na základě článku 38 či článku 39 této směrnice rozhodnutí, které se opírá o vnitrostátní právní předpisy vymezující bezpečné třetí země.
- 63 Vzhledem k výše uvedenému je třeba odpovědět na druhou otázku tak, že čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země, pokud nebyl členský stát, který dotyčného žadatele přemísťuje do příslušného členského státu, informován v rámci postupu přijetí zpět o právní úpravě posledně uvedeného členského státu v oblasti vrácení žadatelů do bezpečných třetích zemí ani o praxi jeho orgánů příslušných v dané věci.

Ke třetí otázce

- 64 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III vykládán v tom smyslu, že v případě přijetí žadatele o mezinárodní ochranu zpět musí posuzování žádosti dotyčného pokračovat ve fázi, ve které bylo pozastaveno příslušnými orgány příslušného členského státu.
- 65 V této souvislosti je třeba uvést, že čl. 18 odst. 2 druhý pododstavec uvedeného nařízení ukládá příslušnému členskému státu zajistit, aby bylo posouzení žádosti o mezinárodní ochranu „dokončeno“. Toto ustanovení naproti tomu neukládá takovému členskému státu, aby pokračoval v posuzování žádosti o mezinárodní ochranu v konkrétním procesním stadiu.
- 66 Článek 18 odst. 2 druhý pododstavec nařízení Dublin III totiž tím, že vyžaduje, aby žadatel měl právo požádat o dokončení posouzení své žádosti, ať již v rámci řízení, které bylo pozastaveno, nebo v rámci nového řízení, které není posuzováno jako následná žádost, má žadateli zajistit, aby byla jeho žádost

posouzena tak, aby to odpovídalo požadavkům stanoveným ve směrnici 2013/32 pro první žádosti v první instanci. Cílem tohoto ustanovení naproti tomu není stanovit způsob, jak má řízení v takové situaci pokračovat, ani zbavit příslušný členský stát možnosti, aby prohlásil žádost za nepřijatelnou.

- 67 Článek 28 odst. 2 poslední pododstavec směrnice 2013/32 kromě toho výslovně stanoví, že členské státy mohou orgánu příslušnému v první instanci k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu povolit, aby pokračoval v posuzování žádosti ve fázi, ve které bylo pozastaveno, aniž by je tím k tomu zavazoval.
- 68 Vzhledem k výše uvedenému je třeba odpovědět na třetí otázku tak, že čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že v případě přijetí žadatele o mezinárodní ochranu zpět neukládá, aby posuzování žádosti dotyčného pokračovalo ve fázi, ve které bylo pozastaveno.

K nákladům řízení

- 69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 3 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát může rovněž využít práva na vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země poté, co uvedený členský stát na základě uplatnění uvedeného nařízení a v rámci postupu přijetí zpět rozhodl o tom, že je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která byla předložena žadatelem, který tento členský stát opustil před tím, než bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu.
- 2) Článek 3 odst. 3 nařízení č. 604/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země, pokud nebyl členský stát, který dotyčného žadatele přemísťuje do příslušného členského státu, informován v rámci postupu přijetí zpět o právní úpravě posledně uvedeného členského státu v oblasti vracení žadatelů do bezpečných třetích zemí ani o praxi jeho orgánů příslušných v dané věci.
- 3) Článek 18 odst. 2 nařízení č. 604/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě přijetí žadatele o mezinárodní ochranu zpět neukládá, aby posuzování žádosti dotyčného pokračovalo ve fázi, ve které bylo pozastaveno.

Podpisy.